

BIULETYN

EUROREGIONU GLACENSIS

1/2017

Europoseł Zdechovský docenia efekty programu Euroregionu Glacensis dla terenów pogranicza czesko-polskiego

Czytaj na str. 3

Euroregion wkroczył w trzecią dekadę swojego istnienia. Minione dwadzieścia lat to już tylko piękne wspomnienie i bogata historia. Jest co wspominać, jest na czym budować, ale to tylko nostalgiczne wspomnienie.

Niedawno uczestniczyłem w podróży studyjnej po części euroregionu z europosłem Tomášem Zdechovským i uświadomiłem sobie, jaki ogromny potencjał kryje się pod nazwą Euroregion Glacensis. Ilu wspaniałych i zapalonych ludzi tu mieszka, tworzy, odnawia to, co stare i zapomniane. Nie ma znaczenia, czy remontują fabrykę, czy troszczą się o osoby niepełnosprawne, prowadzą kawiarnię lub odnawiają dawne stroje ludowe. Łączy ich entuzjazm, pracowitość i idea, że nic nie stanowi bariery nie do pokonania. Ci ludzie tworzą tę ziemię, której przypisana jest ta dumna marka Euroregion Glacensis.

Naszym zadaniem w kolejnym dwudziestoleciu jest pomaganie im, wspieranie ich rozwoju i poszukiwanie nowych źródeł i możliwości. Przed nami stoją nowe wyzwania, nowe zadania, ale także między innymi nowy biuletyn. Chociaż biuletyn mamy od jakichś 10 lat, ten, który ukazuje się teraz, jest nowy, inny. Nowa szata graficzna, nowy styl, a nowością jest przede wszystkim rozkładówka, którą będzie można wyjąć.

Dwie środkowe strony biuletynu pokażą miejsca, które warto zwiedzić, zobaczyć, poznać, a także zostawić w nich nieco swoich pieniędzy po to, by powtórny przyjazd zaskoczył nas czymś nowym i by mieć to dobre samopoczucie, że samemu się do tego człowiek trochę przyczynił. Biuletyn jest otwarty na wszystkie nowe pomysły i inicjatywy, i to, jak będzie wyglądał, czy to, co będzie zawierał, zależy także od Państwa.

Woody Allen kiedyś powiedział: „Jeśli chcesz rozśmieszyć Boga, opowiedz mu o swoich planach na przyszłość”. Czyńmy wszystko, by nie przestał się uśmiechać i by ta trzecia dekada euroregionu była tak samo udana, jak te dwie poprzednie.

Miroslav Kocián
przewodniczący
stowarzyszenia,
część czeska

Szanowni Czytelnicy,

witamy Państwa przy lekturze właśnie wydanego pierwszego numeru nowego cyklu biuletynów Euroregionu Glacensis.

Będą je Państwo otrzymywać co kwartał.

Czego można się spodziewać?

Chcieliśmy sprawić przyjemność miłośnikom uroków przyrody naszego regionu i dlatego pojawi się nowość. W każdym biuletynie na dwóch stronach poinformujemy nie tylko o najciekawszych atrakcjach turystycznych wybranego regionu, ale także przedstawimy propozycje: wycieczki rowerowej w wybrane miejsce oraz pieszej wędrowki. Opisu będzie towarzyszyła prosta mapa z zaznaczonymi obiema trasami. W tej samej rubryce czytelnicy znajdą propozycje imprez, które warto w najbliższej okolicy odwiedzić. Nie zapomnimy także o okresie zimowym – w tym czasie zamienimy „rower i tenisówki” na biegówki i zaoferujemy ciekawe trasy narciarstwa biegowego.

Dla tych, którzy chcieliby realizować projekty i nie mogą znaleźć właściwego partnera, będzie redagowana nowa rubryka: Poszukiwanie partnerstw. Tu zamieszczać będziemy informacje o wszystkich zainteresowanych, którzy zwracają się do naszych stowarzyszeń, wraz z zakresami możliwych działań i oczekiwań.

Podobnie jak w poprzednich wydaniach będziemy także pisali o Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis. W każdym numerze będzie można znaleźć najświeższe informacje nt. programu.

Swoje miejsce w biuletynie będą też miały nowo przystępujące gminy i miasta członkowskie, które mogą na naszych łamach zaprezentować się szerokiemu gronu odbiorców.

Sekretariat euroregionu

Wydawca Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska
– Euroregion Glacensis, Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, Republika Czeska
we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis,
Łukasiewiczza 4a/2, 57-300 Kłodzko, Polska

Zarejestrowane przez MK RCz E 16575

Redakcja dla czeskiej części

tel.: 00420 494 531 054 · e-mail: info@euro-glacensis.cz · www.euro-glacensis.cz

Redakcja dla polskiej części

tel.: 0048 74 86 771 30 · e-mail: biuro@eg.ng.pl · www.euroregion-glacensis.ng.pl

Opracowanie graficzne i przygotowanie do druku: Studio eMD, Rychnov nad Kněžnou

Druk: V&H Print Hlávko, Nové Město nad Metují

Dotacje przywracają życie przygranicznym gminom

Góry Orlickie – na pograniczu północno-wschodnich Czech i województwa dolnośląskiego rozpościera się Euroregion Glacensis, stowarzyszenie miast i gmin, które pod wspólnym kierownictwem pomaga przywrócić życie małym przygranicznym gminom. Wykorzystywane są do tego środki z UE, dzięki którym powstają różne możliwości zatrudnienia, a także region ten staje się atrakcyjny turystycznie. O tym, że środki unijne wykorzystywane są tu naprawdę sensownie i nie marnuje się ani jednego euro, postanowił osobiście się przekonać członek Komitetu Kontrolującego Parlamentu Europejskiego Tomáš Zdechovský (czeska partia KDU-ČSL).

„Na misje kontrolne jeżdżę bardzo często, głównie za granicę, tym bardziej więc mnie ucieszyło, jak wspaniałe projekty widziałem niedaleko mojego miejsca zamieszkania” – zaczyna wychwalać europoseł z kraju hradeckiego. *„Bardzo zachwycił mnie zwłaszcza Neratov. Ta wieś po wysiedleniu dawnych niemieckich mieszkańców niemal zniknęła z mapy pogranicza, potem przeprowadziło się tam kilka zdolnych osób, a dziś liczy sobie ona około 60 mieszkańców, natomiast lokalne stowarzyszenie zatrudnia około 150 osób, w tym z okolicznych wsi”* – kontynuuje Zdechovský, którego zdaniem za sukcesem stoją, oprócz entuzjazmu i pracowitości neratowiczian i ludzi z kierownictwa euroregionu, właśnie dotacje z UE. *„Pomogły im te plany rozkręcić i zrealizować”* – stwierdza europoseł i bardzo chwali również przyszłą trwałość projektów.

Udanych projektów jest znacznie więcej

„Na polsko-czeskim pograniczu jest sześć euroregionów, nasz jest jednym z najstarszych

i działa już 20 lat. Wybranie dla pana europośla zaledwie kilku aktywności do prezentacji stanowiło spore wyzwanie” – mówi sekretarz stowarzyszenia Glacensis Jaroslav Štefek, który za jeden z największych sukcesów euroregionu uważa budowę wież widokowych. Zakończony projekt pn. **„Miejsca pełne widoków w Euroregionie Glacensis”** faktycznie przyciągnął turystów, co bardzo pomaga lokalnym przedsiębiorcom i hotelarzom. Każdą z 8 wież zbudowanych po obu stronach granicy rocznie odwiedza 20-30 tysięcy osób. „Z różnych stron często słyszę wątpliwości dotyczące sensu budowania kolejnych nowych wież widokowych ze środków unijnych. Reakcje i statystyki odwiedzalności jednak jasno pokazują, że podobny typ infrastruktury turystycznej cieszy się dużą popularnością wśród licznej grupy osób. Projekt ten zdobył też w związku z tym kilka nagród. Najbardziej jednak cieszą mnie pozytywne reakcje turystów. W ramach wspólnego spotkania z europosełem nie mówiono jednak wyłącznie o projektach, ale również o innych

działaniach euroregionu oraz o problemach występujących na polsko-czeskiej granicy. Jednym z aktualnych tematów jest sytuacja wokół specjalnej strefy ekonomicznej Kvasiny – Solnice – Rychnov nad Kněžnou. Ekstremalnie zwiększenie liczby miejsc pracy w strefie spowodowało trudności komunikacyjne i wzrost przestępczości. Odnotowywany jest tu również niedobór wykwalifikowanych pracowników, w związku z czym prowadzone są też rekrutacje po polskiej stronie” – dodaje Štefek.

„Bardzo spodobał mi się projekt profesjonalizacji jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Rokytnicy v Orlických horách, która w tej chwili stała się jednostką półzawodową z wyjazdem do 5 minut. Jednostka podejmuje działania ratownicze również po polskiej stronie, ponieważ tam podobnego zaplecza brakuje” – mówi Zdechovský. Działania ratownicze podejmowane wspólnie z polską stroną w sytuacjach kryzysowych uznaje, wedle swych słów, za wzorcową formę współpracy transgranicznej, która jest również głównym celem euroregionów.

„Naprawdę wierzę, że nikt nie zmarnował z przyznanych dotacji ani jednego euro i wszystkie te pieniądze faktycznie służą mieszkańcom tak, jak powinny” – podsumowuje efekty misji kontrolnej europoseł, który bardzo by sobie życzył, aby media więcej informowały o udanych projektach, a nie tylko o garstce niezbyt udanych, skoro oszustów i tak czekają surowe kary i będą zwracać pieniądze. „Mamy w Czechach całe mnóstwo wspaniałych projektów, powinniśmy się potrafić nimi chwalić” – dodaje na zakończenie Zdechovský.

Projekt Promocja współpracy w Euroregionie Glacensis

kalendaryzacja 2017 • kalendaryzacja 2018 • kalendaryzacja imprez • konferencja • biuletyn • popularyzacja współpracy transgranicznej • spotkania przedstawicieli partnerów z uczniami w szkołach podstawowych i w gimnazjach

Polska i czeska część Euroregionu Glacensis od stycznia 2017 roku wspólnie realizuje projekt „Promocja współpracy w Euroregionie Glacensis / Propagace spolupráce v Euroregionu Glacensis“. Projekt otrzymał dofinansowanie z programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska w ramach Osi priorytetowej 4. Projekt będzie realizowany do 30 czerwca 2019 roku.

Całkowite wydatki kwalifikowalne dla projektu: 247 475,32 EUR

Całkowite dofinansowanie z EFRR: 210 354,02 EUR

Całkowite dofinansowanie z EFRR: 81 343,72 EUR polska część

Całkowite dofinansowanie z EFRR: 129 010,30 EUR czeska część

Partnerem Wiodącym jest polska część Euroregionu Glacensis. Głównym celem projektu jest zwiększenie intensywności współpracy instytucji i społeczności w regionie przygranicznym. Cel zostanie osiągnięty poprzez realizację działań ukierunkowanych na wielopłaszczyznową współpracę, dzięki którym będzie promowana współpraca transgraniczna oraz wspólny obszar. Działania, które przyczynią się do osiągnięcia celu to wspólna kampania informacyjna po obu stronach granicy oraz organizacja konferencji. Poprzez prowadzone działania nastąpi zwiększenie świadomości społeczeństwa po obu stronach granicy, zostanie podniesiony poziom wzajemnego poznania, zrozumienia i zaufania między społecznościami lokalnymi. Ponadto realizowane działania doprowadzą do zwiększenia intensywności istniejącej już współpracy pomiędzy partnerami oraz pozwolą na nawiązanie nowych partnerstw.

W ramach realizacji projektu zostanie przeprowadzona kampania informacyjna – promocyjna składająca się z szeregu działań realizowanych po obu stronach granicy. Przez cały okres realizacji projektu będzie wydawany biuletyn Euroregionu Glacensis w języku polskim i czeskim. Biuletyn będzie najważniejszym kanałem informacji z zakresu współpracy transgranicznej na terenie Euroregionu Glacensis. Będzie bezpłatnie

przekazywany wszystkim członkom stowarzyszeń, do informacji turystycznych, bibliotek, do ministerstw i innych instytucji zajmujących się współpracą transgraniczną. W trakcie realizacji projektu zostanie wydanych łącznie 10 numerów biuletynu, będzie to kwartalnik. Elektroniczna wersja biuletynu będzie dostępna do pobrania na stronach internetowych stowarzyszeń www.euro-glacensis.cz, www.euroregion-glacensis.ng.pl.

W ramach projektu będzie realizowana popularyzacja współpracy transgranicznej, której celem jest większe rozpowszechnianie informacji nt. polsko-czeskiej współpracy transgranicznej, popularyzacja języka polskiego i czeskiego i poznanie kultury. Po obu stronach granicy będą odbywać się spotkania przedstawicieli partnerów z uczniami w szkołach podstawowych i w gimnazjach. Celem działania jest zainicjowanie rozpowszechniania podstawowej wiedzy i informacji nt. możliwości i efektów polsko-czeskiej współpracy transgranicznej wśród dorastającego pokolenia będącego jedną z ważnych grup docelowych na pograniczu. Stowarzyszenie odnotowuje w ostatnim czasie duże zainteresowanie uczniów szkół informacjami dotyczącymi tematyki polsko-czeskiej współpracy. Dorastające pokolenie, w przeciwieństwie do poprzednich lat, ogólnie bardziej interesuje się możliwościami zagranicznymi, polityką, możliwościami utrzymywania kontaktów z osobami w tej samej kategorii wiekowej z zagranicy, orientując się jednak przede wszystkim na kraje zachodnie i Unię Europejską jako całość, co związane jest także z uniwersalnym językiem komunikacji w postaci języka angielskiego. Najbliższe stosunki sąsiedzkie są często pomijane z powodu braku znajomości lokalnego środowiska funkcjonującego po drugiej stronie granicy. Kontakty i wiedza związane z sąsiednim krajem są więc przypadkowe, zazwyczaj zależne są od tego, czy dana rodzina podróżuje z dziećmi do sąsiedniego kraju na zakupy lub w celach turystycznych. Sąsiedni kraj nie jest zazwyczaj w wystarczający sposób medialnie popularyzowany, także z powodu niskiej atrakcyjności sąsiedniego języka komunikacji. Jednak pilotażowe projekty współpra-

cy transgranicznej realizowane na poziomie młodzieży jasno wskazują na wysokie efekty i duże zaangażowanie dzieci, jakie pojawia się po przedstawieniu im możliwości współpracy z sąsiednimi partnerami.

W 2018 roku zostanie wydana publikacja przedstawiająca wykaz efektów finansowych i ekonomicznych współpracy transgranicznej oraz przykłady dobrych praktyk polsko-czeskiej współpracy transgranicznej. Będzie ona dystrybuowana podczas konferencji, której głównym tematem będzie podsumowanie dotychczasowych sukcesów i wsparcie dalszego rozwoju polsko-czeskiej współpracy na pograniczu. Konferencja będzie poświęcona efektom finansowym i ekonomicznym współpracy transgranicznej. Będą na niej podsumowane wyniki programów wspierających współpracę transgraniczną za cały czas istnienia Euroregionu Glacensis. Wydarzenie będzie dwudniowe. Pierwszy dzień poświęcony będzie prezentacji efektów ekonomicznych współpracy transgranicznej, a drugi dzień będzie poświęcony perspektywie polsko-czeskiej współpracy i przedstawieniu przykładów dobrej praktyki - best practices. Partner projektu - strona czeska odpowiedzialna jest za kompleksową obsługę organizacyjną konferencji (program, prelegenci, upominki, itp.), gadzety promocyjne, promocję konferencji po stronie czeskiej. W bieżącym roku rozpoczniemy promocję atrakcji turystycznych o znaczeniu transgranicznym i produktów regionalnych. Poprzez głosowanie na stronach internetowych obu partnerów zostanie wybranych 12 atrakcji turystycznych i produktów regionalnych, które zostaną umieszczone w kalendarzach na 2018 i 2019 rok. Wybrane atrakcje będą promowane również w radio. Na stronach internetowych partnerów zostanie wykonany kalendarz imprez, który będzie na bieżąco aktualizowany. W 2019 roku zostanie wydane wydawnictwo przedstawiające Euroregion Glacensis i mapa atrakcji turystycznych.

Niebawem zostaną wykonane podstrony internetowe projektu na stronach obu partnerów, na których będą zamieszczane informacje na temat działań realizowanych w ramach projektu.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

RUBRYKA – Poszukujemy odpowiedniego potencjalnego partnera

Szanowni Członkowie Euroregionu Glacensis. Poszukujecie nowych partnerów po czeskiej lub polskiej stronie? Macie dobre pomysły, wiele ciekawych działań, ale nie macie z kim ich realizować? Chcielibyście złożyć swoje przedsięwzięcia w Funduszu Mikroprojektów Programu INTERREG V-A?

Euroregion Glacensis pomaga właśnie przy poszukiwaniu nowych partnerów. Jesteśmy tu, by Wam pomóc, i dlatego przygotowaliśmy nową rubrykę, w której co kwartał będziemy przedstawiali kandydatów do współpracy. Swoje zgłoszenia i zapytania dotyczące partnera prosimy kierować do sekretariatów Euroregionu Glacensis: *strona czeska – info@euro-glacensis.cz i strona polska – biuro@eg.ng.pl.*

Nowych partnerów poszukują:

<p><i>Nazwa i siedziba</i></p> <p><i>Kto jest poszukiwany</i></p> <p><i>Oczekiwania wobec partnera projektu</i></p> <p><i>Zainteresowanie wspólnymi projektami</i></p>	<p>Gmina Złoty Stok (powiat kłodzki)</p> <p>Partner do współpracy w zakresie edukacji, kultury, aktywności społecznych w obu krajach, w tym stowarzyszenia i organizacje pozarządowe np. seniorzy, kluby piłki nożnej, ochotnicze straże pożarne, organizacje ogrodników, ponadto w zakresie wspólnej promocji turystyki, współpracy dzieci, młodzieży, zespołów muzycznych itp.</p> <p>Ze względu na położenie gminy i dostępność transportową preferowany jest partner z powiatu Šumperk lub Jeseník, partner będący większą gminą.</p> <p>Wzajemne partnerstwo związków i stowarzyszeń, możliwość wspólnego przygotowania projektów, w szczególności realizacja przedsięwzięcia dotyczącego rewitalizacji parku miejskiego i jego zagospodarowania w celach kulturalnych i turystycznych, budowa tematycznych szlaków poświęconych polsko-czeskiej historii pogranicza.</p> <p>TAK</p>
<p><i>Nazwa i siedziba</i></p> <p><i>Kto jest poszukiwany</i></p> <p><i>Oczekiwania wobec partnera projektu</i></p> <p><i>Zainteresowanie wspólnymi projektami</i></p>	<p>Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji Ołdrzychowice Kłodzkie (powiat kłodzki)</p> <p>Partner do współpracy w zakresie kultury i sportu.</p> <p>Możliwość organizacji wspólnych działań sportowych i kulturalnych, przekazywanie doświadczeń i dobrych praktyk, budowa tematycznych miejsc do wypoczynku, rozwijających turystykę.</p> <p>TAK</p>
<p><i>Nazwa i siedziba</i></p> <p><i>Kto jest poszukiwany</i></p> <p><i>Oczekiwania wobec partnera projektu</i></p> <p><i>Zainteresowanie wspólnymi projektami</i></p>	<p>Szkoła Podstawowa, Braszowice, powiat ząbkowicki</p> <p>Szkoła Podstawowa w Braszowicach podlega pod Gminę Ząbkowice Śląskie i kształci dzieci w wieku 6-12 lat. Poszukuje partnera o podobnym charakterze dla grupy docelowej dzieci z klas 1-3. Celem wspólnych działań jest poprawa kondycji fizycznej dzieci oraz popularyzacja działań rekreacyjno-edukacyjnych. W celu organizacji działań sportowych i turystycznych chcemy zaprosić kolejnych partnerów i podjąć współpracę transgraniczną z czeskimi szkołami.</p> <p>Możliwość organizowania wspólnych imprez i wycieczek w danym regionie dla zdefiniowanej grupy docelowej.</p> <p>TAK</p>

Autobus z Wałbrzycha do Meziměstí

Dnia 1.04.2017 r. wyruszył pierwszy autobus z Wałbrzycha do Meziměstí – i to nie jest prima aprilis!

Długo obiecywane i niemal dwa lata uzgadnianie połączenie autobusowe komunikacji miejskiej z Wałbrzycha do Meziměstí dnia 1.04 w końcu uruchomiono. Mieszkańcy Meziměstí i całej ziemi broumowskiej mają więc teraz szansę pojechać do Mieroszowa, np. na zakupy do Biedronki, lub do Wałbrzycha w celach kulturalnych, sportowych i turystycznych. Jak na razie cztery kursy linii komunikacji miejskiej nr 15 umożliwiają połączenie Meziměstí z ponad 130-tysięcznym Wałbrzychem. Cena biletu wynosi 2,80 zł – za tę cenę można dojechać aż do Wałbrzycha, gdzie z centrum można oznakowanym autobusem bezpłatnie dotrzeć np. do galerii Victoria. Wierzymy, że połączenie to docenią przede wszystkim osoby niedysponujące samochodem osobowym, które chętnie udałyby się do Polski.

Autobusy wyjeżdżają z Meziměstí z przystanku przy stacji kolejowej w następujących godzinach:

Dni robocze:

06:25 • 09:58 • 17:05 • 23:35

Soboty:

08:02 • 10:02 • 17:15 • 23:52

Niedziele i święta:

07:54 • 10:52 • 17:15 • 21:10

A z Wałbrzycha można wrócić zgodnie z poniższym rozkładem jazdy:

Dni robocze:

05:06 • 09:01 • 15:58 • 22:35

Soboty:

07:02 • 09:02 • 14:58 • 22:25

Niedziele i święta:

06:37 • 09:15 • 15:12 • 19:52

Podróż do Wałbrzycha trwa około godziny. Natomiast z Meziměstí pod mierzowską Biedronkę przejazd trwa nie-

pełna 10 minut. A autobus wyjeżdżający o godz. 7:02 z Wałbrzycha jest w Mieroszowie o godz. 7:48.

Przedłużenie linii nr 15 to kolejny konkretny efekt naszej czesko-polskiej współpracy. Wierzymy, że w przyszłości połączenie to będzie się cieszyło dużym powodzeniem i będzie wykorzystywane także m.in. podczas wyjazdów latem na kąpielisko, w celach związanych z różnymi aktywnościami sportowymi po obu stronach granicy i jako punkt początkowy podróży po czeskich i polskich regionach (Wrocław, Hradec Králové...).

Szczegółowe informacje umieszczone są na przystankach autobusowych, na stronach internetowych miasta oraz na tablicach ogłoszeń.

*Eva Mücková
burmistrz Miasta Meziměstí*

Odwiędzalność Karkonoszy stale rośnie

Potwierdzone dane szacunkowe wskazują na odwiedzalność rzędu 5-6 milionów turystów rocznie, co plasuje Karkonosze pomiędzy najchętniej odwiedzanymi europejskimi parkami narodowymi. Na samych wejściach do strefy rdzennej czytelniki odnotowują roczną odwiedzalność na poziomie 1,4 miliona osób.

Dyrekcja czeskiego Karkonoskiego Parku Narodowego (KRNAP) ma na terenie całych Karkonoszy zainstalowanych 27 czytelników. Większość z nich (21) odnotowuje jedynie przejścia pieszych turystów, zwłaszcza na granicy strefy rdzennej parku. Niektóre z nich dodatkowo rejestrują również przejazdy rowerzystów, a osiem z nich śledzi przejazdy samochodów. „Czytelniki te dostarczają nam ciekawych danych do zarządzania ruchem turystycznym w Karkonoszach. Jest zrozumiałe, że chyba każdy turysta chce zobaczyć źródło Łaby i Śnieżkę, jednak praktyka pokazuje, że właśnie strefa

rdzenna parku jest niezwykle przeciążona, a naciski na jej wykorzystanie są z każdym rokiem coraz większe” – mówi dyrektor KRNAP Jan Hřebačka. „Z danych z czytelników wynika, że najczęściej odwiedzane są następujące wejścia do strefy rdzennej: Jelenka, Obří důl – Kovárna i Růžohorky. Czyli wszystkie drogi prowadzące na Śnieżkę. W następnej kolejności jest chata Na Rozcestí, zaś w zachodnich Karkonoszach zbocze Łabskiego Kotła oraz pomnik Mohyla Hančea a Vrбаты” – dodaje Hřebačka. Z danych wynika, że największa liczba turystów odnotowywana jest w sobotę a 90% turystów na szlaku porusza się między godziną 10.00 a 16.00. **Dyrekcja KRNAP podejmuje szereg działań, aby tak duża liczba turystów nie miała negatywnego wpływu na środowisko.** Pierwszym z nich jest staranna troska o zarządzane nieruchomości, a dokładniej mówiąc o nawierzchnię szlaków. W ostatnich latach zmodernizowano kilkadziesiąt kilometrów tras. Szczególnie w szczyto-

wych partiach chodniki turystyczne naprawiane są tradycyjną metodą, to znaczy kamienie są układane na sztorc. Budowanie takiej drogi jest wprawdzie bardziej pracochłonne i kosztowne, ale jej żywotność znacznie się wydłuża. Instrumentem ochrony przyrody jest również cały system infrastruktury turystycznej – miejsca odpoczynku, punkty widokowe itp., które służą turystom. Kolejnym narzędziem są na przykład służby strażnicze. Profesjonalni strażnicy są dla odwiedzających w pierwszej kolejności ambasadorami Dyrekcji KRNAP, którzy pomogą, doradzą, pouczą. Jednocześnie są także komórką dołączającą, aby liczni turyści nie wyrządzili szkody przyrodzie.

„Oczywiste jest to, że większość turystów chce zobaczyć największe atrakcje w Karkonoszach. W rzeczywistości jednak są oni często rozczarowani tym, jak wielu ludzi spotykają. Jednocześnie w górach są miejsca – piękne i bardzo ciekawe – gdzie trudno spotkać turystę” – mówi Hřebačka. Z danych czytelników ewidentnie wynika, że najmniej odwiedzanymi trasami (spośród tych monitorowanych) jest na przykład dolina Białej Łaby. Niektóre niższe części gór są przez turystów całkowicie pomijane. „W kolejnych latach planujemy skoncentrować się w promocji na wypukleniu atrakcji turystycznych w tych partiach gór, które są na marginesie zainteresowania. W efekcie pomogłoby nam to odciążać przeciążone partie grzbietowe” – dodał Hřebačka.

Rosnącą odwiedzalność Karkonoszy potwierdzają również punkty informacji turystycznej i karkonoskie muzea, które prowadzi Dyrekcja KRNAP. Ich roczna odwiedzalność tradycyjnie już przekracza sto dwadzieścia tysięcy osób. Tylko w zeszłym roku było to ponad 131 000

osób. Dla porównania, w 2014 roku liczba ta wynosiła 127 000, zaś w roku 2015 – 122 000 osób. Podobny trend można również zauważyć podczas organizowanych wydarzeń oraz w programach Karkonoskiego Centrum Edukacji Środowiskowej Krtek ve Vrchlabí. Zainteresowanie niektórymi z nich jest bardzo duże i zajęcia zapełnione są z kilkanaście godzin po ogłoszeniu programu. Takim powodzeniem cieszy się na przykład program „Jeleń, poznajcie się...”, podczas którego uczestnicy obserwują jelenie zimujące w zagrodzie. Odpowiedzią na stałe zainteresowanie jest także wzbogacanie oferty. W tym roku na przykład przygotowujemy nowy program o ślimakach pod nazwą „Tajemnice ślimaka cochlodina dubiosa corcontica”. Gatunek ten występuje tylko w Karkonoszach. W centrum Krtek od tego roku będzie realizowany nowy program „Mikropsoty”. Dzięki specjalnym mikroskopom i lupom uczestnicy zjrzą do świata, którego zwykle nie widać gołym okiem. Wzrastająca odwiedzalność Karkonoszy oznacza większą liczbę osób, które zapoznają się z wyjątkowością Karkonoszy. To jednak pociąga za sobą jednocześnie zagrożenie dla przyrody parku narodowego. Dlatego Dyrekcja KRNAP podejmuje szereg działań, poprzez które stara się utrzymać równowagę między rosnącą odwiedzalnością a kruchą przyrodą Karkonoszy. Więcej informacji o aktualnych wydarzeniach na terenie Karkonoskiego Parku Narodowego i w okolicy znajduje się na Facebooku: <http://www.facebook.com/spravakrnap>.

Kalendarz najważniejszych imprez: okolice Pardubic, Chrudimia i Hlinska

MAJ	Tydzień Wielokulturalny 12. – 17. 05. 2017 • <i>Pardubice</i>
	Juwenalia 12. - 13. 05. 2017 • <i>Pardubice</i>
	Garncarska Sobota na Veselým Kopcu 13. 05. 2017
	OMG – dni otwarte muzeów i galerii 15. - 21. 05. 2017 • <i>Pardubice a Chrudim</i>
	Krajowa Abilimpiada i Kreativ – wystawa technik kreatywnych, 19. - 20. 05. 2017 • <i>Pardubice</i>
	Noc Muzeów 19. 05. - 10. 06. 2017
CZERWIEC	Dzień Transportu 20. 05. 2017 • <i>Pardubice</i>
	Tank Power Show 20. 05. 2017 • <i>Přelouč</i>
	Otwarcie Sezonu Uzdrawiskowego 20. 05. 2017 • <i>Lázně Bohdaneč</i>
	Wystawa RM Chrudim („Ležáky“ z okazji 75. rocznicy spalania miejscowości Ležáky) 26. 05. - 9. 06. 2017 • <i>RM Chrudim</i>
	Dzień Konia Kladrubskiego 27. 05. 2017 • <i>Narodova Stádnina Kladruby nad Labem</i>
	Mistrzostwa świata w hokejbalu 1. - 10. 06. 2017 • <i>Pardubice</i>
	Pernštýnská noc 2. 06. 2017 • <i>Pardubice</i>
	Festiwal Folkloru 2. - 4. 06. 2017 • <i>Pardubice-Hradec Králové</i>
	Dziewięcioro Rzemiosł 3. 06. 2017 • <i>Veselý Kopec</i>
	Odpust lotniczy im. Ing. Jana Kašpara 3. - 4. 06. 2017 • <i>Pardubice</i>
Lustro Sztuki 8. - 10. 06. 2017, <i>Pardubice</i>	

CZERWIEC	Dzień Kraju Pardubického 9. 06. 2017 • <i>plac Pernštýnské a Komenského náměstí</i>
	Noc Kościołów 9. 06. 2017
	Prima Fresh Festival 17. - 18. 06. 2017 • <i>AgrofertPark Pardubice</i>
	Artystyczne Hlinecko 24. 06. - 3. 09. 2017
	Akt Pamięci w miejscowości Ležáky 25. 06. 2017 • <i>Slatiňany</i>
LIPIEC	Rieter Open 26. 06. - 1. 07. 2017 • <i>Pardubice</i>
	Festiwal lalkarski Loutkářská Chrudim 30. 06. - 6. 07. 2017
	Pardubické Letní Kino Pernštejn 30. 06. - 31. 08. 2017
	Rieter Open – mezinárodní tenisový turnaj 10. - 15. 07. 2017 • <i>Pardubice</i>
	Czech Open – festival šachu a her 13. - 30. 07. 2017 • <i>Pardubice</i>
SIERPIEŃ	Folk na Lichnici 15. 07. 2017
	Lugnasad – festival celtycki 28. - 29. 07. 2017 • <i>Nasavrky</i>
	Pernštejn(l)ove – festival teatralny 2. - 5. 08. 2017 • <i>Pałac Pardubice</i>
	Latinofest 4. - 5. 08. 2017
	Pardubická Juniorka – mistrzostwa juniorów RCz w tenisie 7. - 13. 08. 2017
SIERPIEŃ	Festiwal Smaków, Zapachów i Rzemiosł 11. - 12. 08. 2017 • <i>Pałac Pardubice</i>
	Pardubická Noc Winiarska 25. 08. 2017

Zachęcamy do poznania tradycji kraju pardubickiego

Zapraszamy do wędrówek tropem tradycji jednego z najpiękniejszych regionów Republiki Czeskiej! Kraj pardubicki oferuje wiele atrakcji nie tylko miłośnikom historii, ale też pasjonatom wartościowych wrażeń kulturalnych, uroków przyrody i unikatowych zabytków techniki.

Okolice miast Chrudim i Hlinsko

Zespół budynków ludowych Vysočina

Wyjątkowe muzeum w plenerze, w którym można poczuć atmosferę czasów dawno minionych. Ekspozycja ludowej architektury na granicy pogórz Żelezné hory i Žďárské vrchy daje wiarygodne świadectwo życia, pracy i rozrywek drobnych rolników od połowy XIX do połowy XX wieku. Zespół budynków ludowych Vysočina obejmuje łącznie 3 obiekty. Główna część muzeum znajduje się w skansenie Veselý kopec, kolejne zabytki ludowej architektury można znaleźć w obiektach Betlém w Hlinsku i we wsi Svobodné Hamry. W skansenie Veselý Kopec i Betlém regularnie organizowane są różne imprezy przybliżające ludowe tradycje. ■ www.vesely-kopec.eu

Ostatkowe parady na ziemi hlineckiej

Ostatkowe parady i maski na ziemi hlineckiej mogą się poszczycić wpisem na listę niematerialnego dziedzictwa kultur UNESCO. Tradycyjne parady masek odbywają się pod koniec karnawału, który trwa od święta Trzech Króli do wtorku przed Środą Popielcową. Na liście tej wpisane są uroczystości przede wszystkim we wsiach Hamry, Studnice, Vortová i w Blatnie, dzielnicy Hlinska.

Lalki

Lubicie lalki? Na trzech piętrach pięknego renesansowego obiektu Mydlářovský dům w Chrudimiu można poznać ponaddwusetletnią historię czeskiego lalkarstwa. Za swą wyjątkowość wschodnioczeskie lalkarstwo była nawet niedawno nagrodzone wpisem na listę niematerialnego dziedzictwa kultury UNESCO.

■ www.puppets.cz

Propozycja: z Pardubic do Barborki i z powrotem

Niezbyt trudna przejażdżka dzięki której dotrzecie po niezbyt uczęszczanych szosach i drogach na północny-zachód od Pardubic i oferuje Wam niespodziewane widoki. Na przykład ten koło boiska na Dolíčku, od razu po wyjeździe z miasta, skąd można obserwować samoloty na pardubickim lotnisku. Trasa prowadzi dalej a północ od Heřmanova Městca koło wieży widokowej Barborka w miejscowości Horní Raškovice. Roztacza się stąd piękny widok na Pardubice, a przy dobrej widoczności można obserwować łańcuch Karkonoszy. W Cholticach proponujemy zwiedzanie tamtejszego pałacu i unikatowej kaplicy pod wezwaniem świętego Romedia i przyległego rezerwatu przyrodniczego.

CIEKAWOSTKI NA TRASIE: Pałac Pardubice • Wschodnioczeska galeria w Pardubicach • Centrum historyczne Pardubice • Krematorium Pardubice • Punkt, z którego można obserwować samoloty, Dolíček • Wieża widokowa Barborka, Horní Raškovice • Pałac i kaplica pod wezwaniem świętego Romedia • Rezerwat Choltická obora

DŁUGOŚĆ TRASY: 37 km

TYP: rowery trekkingowe i górskie

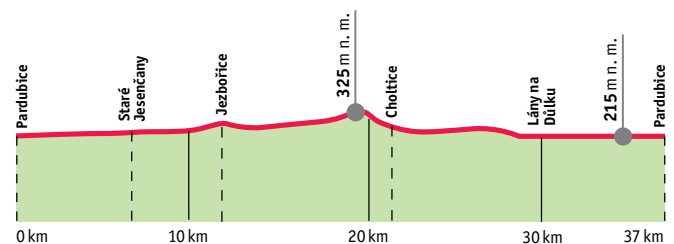
STOPIEŃ TRUDNOŚCI: ● ○ ○ ○ ○

Miejsce, w którym otrzymamy pieczątkę:

Centrum Informacji Turystycznej Pardubice, Restauracja Pałacowa Choltice (Zámecká restaurace)

Odsyłacz do opisu trasy: <https://mapy.cz/s/1jsu9>

PRZEKRÓJ WYSOKOŚCI TRASY

4182 Bělobranské náměstí Pardubice > Staré Jesenčany > Třebosice > Dubany > Čepí > Jezbořice > Klešice > Dolní Raškovice (17 km); **4128** Dolní Raškovice > Rozhledna Barborka > dalej skręcić w prawo, nieoznakowana trasa prowadzi drogą nr 3421 do Choltic (5 km); nieoznakowana Choltice > Bezděkov (3 km); **4127** Bezděkov > Lány na Důlku (5 km); 2 Łabska Ścieżka Lány na Důlku > Srnojedy > Pardubice (7 km)

Propozycja: pętla Górami Źelaznymi dla sportowców

Ponad pięćdziesięciokilometrowa trasa ma start i metę v Slatiňanach, gdzie kuszące jest na przykład zwiedzenie neogotyckiego pałacu. Jest to jednocześnie siedziba wyjątkowego muzeum, w którym można poznać historię znaczenia konia i jego wykorzystania przez człowieka. Dalej można wyruszyć po niezbyt uczęszczanych szosach i drogach do serca Gór Źelaznych (Źelazné hory), czyli zbiornika wodnego Seč. Przyjemne miejsce do odpoczynku i na drobną przekąskę znajdziecie w hotelu Jezerka i tam też uzyskacie pieczętkę w Książce Wędrowca. Następnie należy przejechać po wijących się trasach aż do rozdroża koło Vranovskiej Hájovny, a potem czeka już przyjemny zjazd do Slatiňan.

Uwaga: W parku pałacowym w Slatiňanach trzeba zsiąść z roweru i można go tylko prowadzić.

CIEKAWOSTKI NA TRASIE: Pałac Slatiňany • Stado ogierów Slatiňany • Švycárna Slatiňany (Muzeum konia kladrubskiego karego) • Lasy rekreacyjne Podhůra • Dworek Babuni Licibořice • Zbiornik wodny Seč • Park Krajobrazowy Góry Źelazne

DŁUGOŚĆ TRASY: 54 km

TYP: rowery trekkingowe i górskie

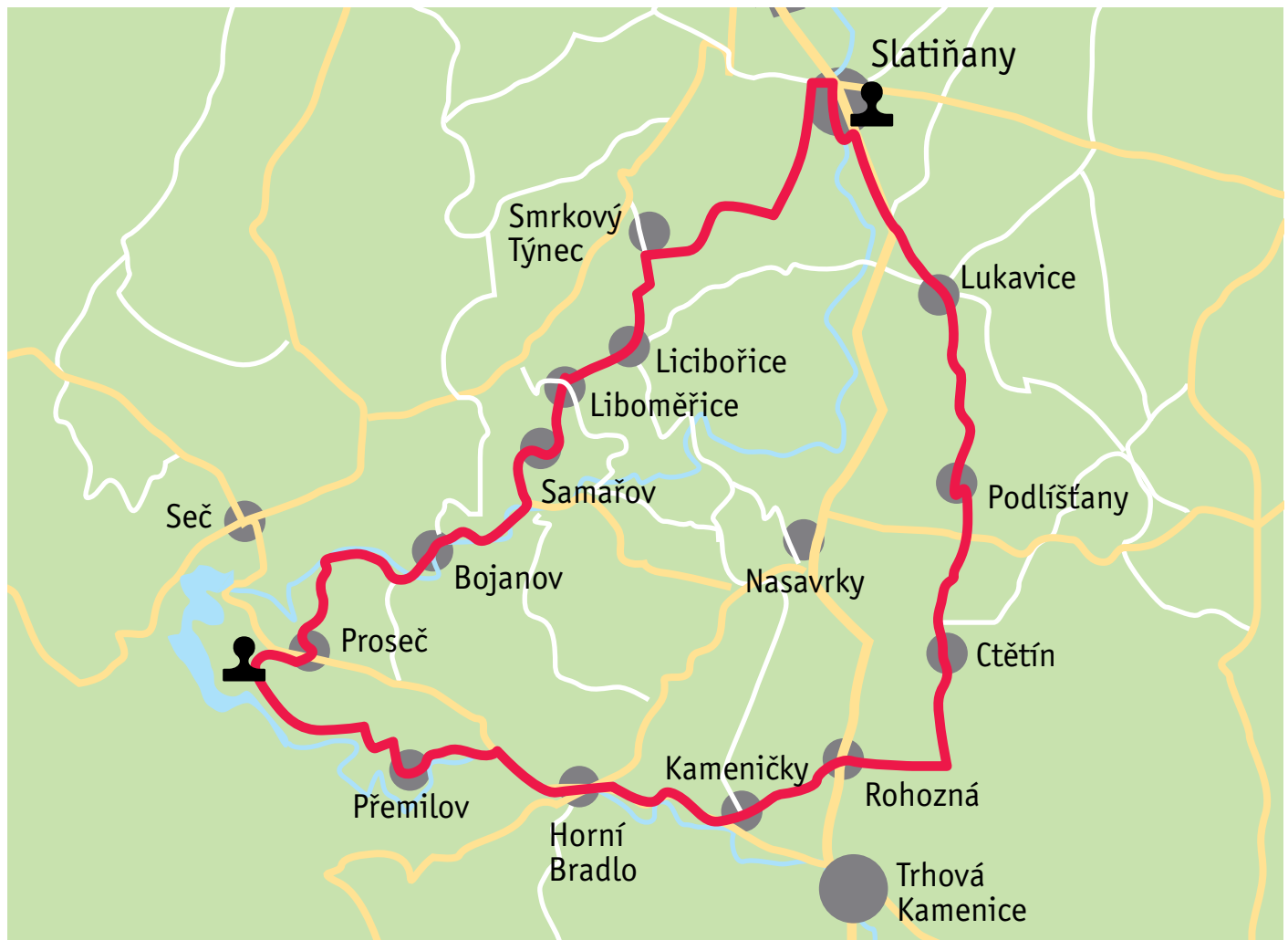
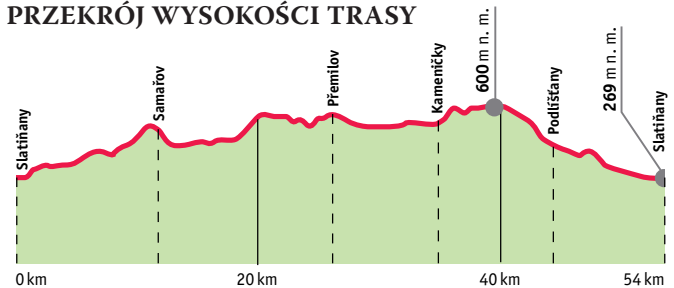
STOPIEŃ TRUDNOŚCI: ●●●●○

Miejsce, w którym otrzymamy pieczętkę:

Kongres Hotel Jezerka w miejscowości Seč - Ústupky, Pałac Slatiňany (kwiecień + w październiku tylko w weekendy)

Odsyłacz do opisu trasy: <https://mapy.cz/s/1jOf4>

PRZEKRÓJ WYSOKOŚCI TRASY

4112 Pałac Slatiňany > Monako (2 km); **4177** Monako > Rybník Perný > Smrkový Týnec > Licibořice > Liboměřice > Samařov (9 km); **4119** Samařov > zjazd na szosę nr 337 na prawo (2 km); **4114** zjazd na szosę nr 337 na prawo > Bojanov > Hořelec > Proseč > Seč Ústupky, zjazd (przystanek autobusowy) (9 km); **4115** Seč Ústupky, zjazd (przystanek autobusowy) > Kongres Hotel Jezerka > Přebilov > Horní Bradlo > Kameničky > Rohozná > Rozdroże koło Vranovskiej Hájovny (17 km); **4113** Rozdroże koło Vranovskiej Hájovny > Vranov > Ctětín > Podlišťany > Lukavice > Slatiňany (15 km)

Zachęcamy do poznania tradycji kraju pardubickiego

Ziemia pardubicka

Piernik

Najważniejszym gastronomicznym specjałem na terenie kraju pardubickiego jest bez wątpienia piernik – słodkie ciasto z mąki, miodu i przypraw o stuletniej tradycji. Świętem Piernika, organizowanym co roku na terenie pałacu w Pardubicach, żyje całe miasto. Niedaleko Pardubic, pod wzniesieniem o nazwie Kunětická hora, można nawet znaleźć znany Domek z piernika (Perníkova chaloupka) oraz Muzeum Piernika.

Konie

Kraj pardubicki i konie są z sobą nierozdzielnie związane. Hodowla koni i wyścigi mają w tym regionie naprawdę długą i bogatą tradycję. Któż by nie znał przykładowo jednych z najstarszych i najtrudniejszych wyścigów przez przeszkody w Europie – Wielkiej Pardubickiej gonitwy steeplechase? Nowo odremontowana Narodowa Stadnina w Kladrubach nad Labem, zaliczająca się do najstarszych na świecie, słynie natomiast z hodowli koni kladrubskich. Unikatowe stado podstawowe koni kladrubskich stało się „narodowym zabytkiem kultury” Republiki Czeskiej wraz z zabytkowym obiektem stadniny. ■ www.nhkladruby.cz ■ www.pardubice-racecourse.cz

Góry Orlickie i Podorlicko

Muzeum rzemiosł Letohrad

Największe muzeum rzemiosł w Czechach znajduje się w Letohradzie, w obiektach dworu Nový dvůr, w budynku spichlerza pochodzącego z 1550 roku, przebudowanego na obecny kształt w 1750 roku.

Można tu poznać wiele rzemiosł i rodzajów działalności z okresu 1850-1930. W muzeum zobaczymy mechaniczne warsztaty, urządzenia tartaczne, zabytkową parowozownię, gabinet stomatologiczny i ginekologiczny oraz wiele innych ciekawostek.

www.muzeumremesel.cz

Wiele atrakcyjnych miejsc w kraju pardubickim można poznać także aktywnie z siodełka roweru. W tym roku już po raz szósty będzie można się zainspirować propozycjami wycieczek rowerowych pojawiającymi się w letnim konkursie podróżniczym „Cyklopecky Pardubického kraje 2017”, który trwa od 1.04 do 15.10.2017 r. Chciecie wziąć udział w konkursie o wartościowe nagrody? W tym celu należy zdobyć chociaż trzy pieczątki do Książki Wędrowcy na dowolnych – wybranych z 15 – trasach rowerowych! Szczegółowe informacje nt. konkursu można znaleźć na stronach www.vychodnicechy.info/cyklopecky lub www.pardubickykraj.cz/cyklopecky.

Kraj Hradecki we współpracy z polskimi podmiotami zdobędzie niemal pół miliarda na rozwój pogranicza

Ponad 16,5 mln euro (ok. 446 mln CZK) zatwierdzono dla Kraju Hradeckiego na realizację projektów, które w wyniku odbudowy dróg udostępnią zasoby kulturowe i przyrodnicze polsko-czeskiego pogranicza i poprawią promocję turystyczną w regionie przygranicznym.

Dofinansowanie dla Kraju Hradeckiego zostało przyznane na posiedzeniu Komitetu Monitorującego programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska, na którym przyjęto strategiczne projekty drogowe. Z całego polsko-czeskiego pogranicza zatwierdzono łącznie pięć projektów obejmujących modernizację dróg oraz udostępniających zasoby przyrodnicze i kulturowe polsko-czeskiego pogranicza, a trzy z nich będą realizowane na terenie kraju hradeckiego.

Projekt pn: Poprawa dostępności transportowej ziemi broumowskiej i regionu kłodzko-wałbrzyskiego

Projekt pn: Poprawa dostępności transgranicznej polsko-czeskiego pogranicza w regionie Gór Stołowych

Projekt pn: Poprawa dostępności transportowej Gór Orlickich i Bystrzyckich

Decyzja ta jest zwieńczeniem kilkuletnich starań o pozyskanie dofinansowania, ponadto dofinansowano wszystkie trzy projekty, które Kraj Hradecki złożył

wraz z polskimi partnerami. To, że spośród pięciu zatwierdzonych projektów trzy będą realizowane na terenie kraju hradeckiego, potwierdza fakt, że kraj hradecki jest długofalowo w czołówce, jeżeli chodzi o korzystanie ze środków pomocowych z czesko-polskich programów transgranicznych – powiedział członek zarządu Kraju Pavel Hečko odpowiedzialny za dziedzinę rozwoju regionalnego, grantów, unijných dotacji i turystyki.

To naprawdę duży sukces kraju hradeckiego, ale też całego Euroregionu Glacensis, ponieważ także dwa kolejne zatwierdzone projekty będą realizowane na terenie naszego euroregionu. Łącznie zostanie tu zainwestowanych w ciągu 3 lat 35 milionów euro na poprawę przepustowości polsko-czeskiej granicy. Duże znaczenie ma to w szczególności dla powiatu kłodzkiego.

Mimo dużej konkurencji ze strony pozostałych regionów udało nam się osiągnąć cel, w szczególności dzięki wieloletniej współpracy z samorządami krajowymi na podstawie zawartego Memorandum Kraju Hradeckiego z polskimi podmiotami w sprawie koordynacji przygotowań transgranicznych inwestycji transportowych. Myślę, że dziś jeszcze nikt nie ma pełnej świadomości korzyści, jakie będzie to miało dla pogranicza – powiedział sekretarz Euroregionu Glacensis.

Ponadto zatwierdzono tzw. projekty flagowe. Są to projekty, których działania realizowane są na całym polsko-czeskim obszarze wsparcia. Jeden z nich będzie realizowany na terenie kraju hradeckiego.

Projekt pn. **Dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze dla rozwoju pogranicza polsko-czeskiego „Wspólne dziedzictwo”** dotyczy promocji pogranicza w sferze turystycznej. Budżet projektu wynosi 173 938 euro, z tego dofinansowanie z UE i budżetu państwa wynosi 156 544 euro. Celem projektu jest stworzenie trwałej zintegrowanej sieci współpracy w turystyce na terenie polsko-czeskiego pogranicza, opartej na dziedzictwie przyrodniczym i kulturowym, poprzez wspomaganie turystyki, opracowanie i wspieranie produktów turystycznych, łączenie istniejących szlaków turystycznych w trasy transgraniczne oraz integrowanie istniejącej oferty w kompleksowe transgraniczne pakiety turystyczne pogranicza, co będzie skutkowało wydłużeniem czasu pobytu turystów i podniesieniem atrakcyjności istniejącego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Znacząco zmieni się komunikacja na granicy CZ-PL

Projekt pn.

Poprawa dostępności transportowej ziemi broumowskiej i regionu kłodzko-wałbrzyskiego

W ramach projektu zostaną zmodernizowane poniższe drogi:

1. Droga nr 385, 386, 387 (Gorzuchów – Tłumaczów – granica państwa)
2. Droga lokalna na odcinku ul. Grunwaldzka w Radkowie – granica państwa
3. Droga nr III/3025 (Broumov – Božanov – granica państwa)
4. Droga nr II/302 (Starostín – Meziměstí – Hejtmánkovice)

Modernizacja odcinków drogowych zwiększy przepustowość przejść granicznych Otovice-Tłumaczów i Golińsk-Starostín i spowoduje otwarcie nowego przejścia granicznego dla samochodów do 3,5 t Bažanov-Radków.

Całkowite wydatki projektu 12 305 480 euro

Partnerzy	Dofinansowanie z EFRR
Województwo Dolnośląskie – partner wiodący	4 002 455 euro
Královéhradecký kraj (Kraj Hradecki)	5 568 517 euro
Gmina Radków	131 682 euro

Projekt pn.

Poprawa dostępności transgranicznej polsko-czeskiego pogranicza w rejonie Gór Stołowych

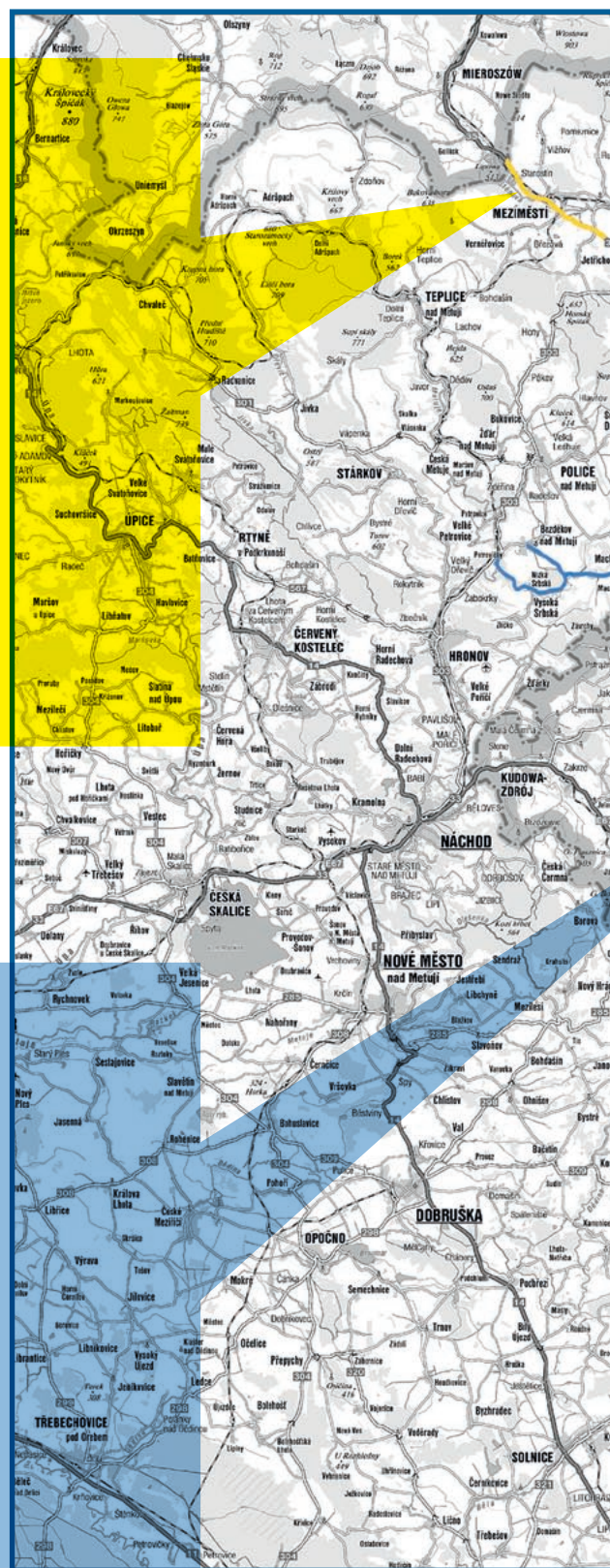
w ramach projektu zostaną zmodernizowane poniższe drogi:

1. Droga nr 3333D (granica państwa – Ostra Góra – Karlów)
2. Droga nr 3241D (Łężyce – Duszniki-Zdrój)
3. Droga nr 3242D (Łężyce – Złotno – Szczytna)
4. Droga nr III/30315 (Bezděkov nad Metují – Machov – Nizká Šrbská)
5. Część drogi nr III/30317 (Bezděkov nad Metují – Machov – Machovská Lhota – granica państwa)

Modernizacja odcinków będzie skutkowała otwarciem nowego przejścia granicznego dla samochodów do 3,5 t Ostra Góra – Machovská Lhota.

Całkowite wydatki projektu 7 503 251 EUR

Partnerzy	Dofinansowanie z EFRR
Powiat Kłodzki – partner wiodący	2 279 525 euro
Královéhradecký kraj (Kraj Hradecki)	3 027 927 euro

DOFINANSOWANE PROJEKTY INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ NA TERENIE KRAJU HRADECKIEGO

- Poprawa dostępności transportowej ziemi broumowskiej i regionu kłodzko-wałbrzyskiego
Partner wiodący – Województwo dolnośląskie
- Poprawa dostępności transgranicznej polsko-czeskiego pogranicza w rejonie Gór Stołowych
Partner wiodący – Powiat Kłodzki
- Poprawa dostępności transportowej Gór Orlickich i Bystrzyckich
Partner wiodący – Kraj Hradecki

Projekt pn. **Poprawa dostępności transportowej Gór Orlickich i Bystrzyckich**

w ramach projektu zostaną zmodernizowane poniższe drogi:

1. Droga nr III/3111 (Rokytnice – Orl. Záhoří)
2. Droga nr III/3109 (Řičky – Řičky)
3. Droga nr III/31010 (Řičky – Řičky)
4. Droga nr 3236D (Spalona – Nowa Bystrzyca – Bystrzyca Kłodzka)

Modernizacja odcinków drogowych zwiększy przepustowość przejścia granicznego Mostowice – Orlické Záhoří.

Całkowite wydatki projektu 12 339 794 EUR

Partnerzy	Dofinansowanie z EFRR
Královéhradecký kraj (Kraj Hradecki) – partner wiodący	6 864 101 euro
Powiat Kłodzki	2 624 431 euro

Działalność gospodarcza na próbę – Regional Development Agency jako partner projektu BEC

Całkiem nowym innowacyjnym modelem przedsiębiorczości społecznej staje się w ostatnim czasie tzw. model BEC – Business and Employment Co-operative (centra/spółdzielnie zatrudnienia biznesowego). To metoda wspierająca samozatrudnienie osób oraz powstanie nowych aktywności biznesowych z myślą o osobach zagrożonych na rynku pracy.

Głównym celem jest wprowadzenie modelu spółdzielni zatrudnienia biznesowego dla bezrobotnych jako narzędzia aktywnej polityki zatrudnienia. Model ten znakomicie sprawdził się już za granicą. BEC dostarcza nowych i oryginalnych rozwiązań, mających na celu pomoc i rozwój potencjału na rzecz przedsiębiorczości i samodzielnej działalności zarobkowej bezrobotnych. Jest to również sposób na zmniejszenie liczby osób pracujących na czarno, może też stanowić pomoc w uniezależnieniu się od minimalnych zasiłków socjalnych. Ważnym zadaniem spółdzielni BEC jest jej działalność jako podmiotu gospodarczego, który realizuje cele ekonomiczne, takie jak produkcja czy sprzedaż towarów i usług, a także towarzyszące im cele społeczne. BEC wykorzystuje pomysły osób długoterminowo bezrobotnych, które chcą zmienić swoją sytuację, nie mają jednak wystarczającej odwagi, by podjąć własną działalność gospodarczą. BEC udziela tym osobom niezbędnego wsparcia, a dzięki sprawdzonemu modelowi kształcenia pomaga im osiągnąć cel w postaci rozpoczęcia działalności gospodarczej lub przynajmniej poprawić ich kwalifikacje, co następnie wpływa na ich zdolność

do odnalezienia się na rynku pracy. Regional Development Agency (RDA) razem z innymi partnerami (Lokalna Grupa Działania Moravská brána i Klaster Innowacji Społecznych i Przedsiębiorczości Społecznej SINEC) zostali partnerami projektu, którego wnioskodawcą jest Centrum pro komunitní práci – Centrum ds. pracy wspólnotowej (CpKp). RDA ma za zadanie wdrożenie tego narzędzia na terenie kraju hradeckiego i pardubickiego.

Projekt pn. „BEC2 jako instrument rozwoju lokalnego”, nr projektu CZ.03.3.60/0.0/0.0/15_024/0002768, jest finansowany z Programu

Operacyjnego Zatrudnienie i będzie realizowany w okresie styczeń 2017 – czerwiec 2018 na terenie krajów: ołomunieckiego, pardubickiego, hradeckiego i morawsko-śląskiego. Działaniami kluczowymi projektu jest przede wszystkim stworzenie metodyki innowacyjnego rozwiązania BEC2 w oparciu o okrągłe stoły we współpracy z dalszymi kluczowymi aktorami i partnerami projektu, przeprowadzenie analizy dostępnych materiałów poświęconych metodzie BEC, nawiązanie do modeli już sprawdzonych u nas i w innych krajach UE itp. Następnie będzie przeprowadzone pilotażowe sprawdzenie metody BEC w praktyce. Dla łącznie 80 uczestników, wybranych z grona osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy lub osób zamierzających otworzyć własną działalność gospodarczą, zostanie przygotowany moduł edukacyjny w formie kursów szkoleniowych dla początkujących przedsiębiorców na terenie wyżej wymienionych regionów. Będzie to kurs dwumiesięczny, który będzie obejmował część teoretyczną, dotyczącą prawnych i księgowych elementów działalności gospodarczej, tzw. krok po kroku, a następnie stworzenie własnego biznesplanu i jego bieżące konsultowanie, które będzie oparte na konkretnych potrzebach uczestników, zaznajomienie się z metodami komunikacji przy użyciu nowoczesnych technologii itp., będą też udzielane porady indywidualne i grupowe dla grup docelowych, dotyczące różnych aspektów prowadzenia działalności

gospodarczej, tj. marketingu, prawa i innych. Kolejnym kluczowym działaniem projektu będzie etap oswojenia wybranych uczestników ze środowiskiem biznesowym, trwający przez okres 6-12 miesięcy. Wybrane osoby, którym uda się wykazać zdolność do realizacji swych biznesplanów, dostaną możliwość i odpowiedni czas na zapoznanie się z wybraną branżą w charakterze pracownika spółdzielni. Warunkiem wstąpienia do spółdzielni BEC jest opracowany i obroniony biznesplan oraz odbyty kurs szkoleniowy pt. „Podstawy prowadzenia działalności gospodarczej”. Osoby te uzyskają gwarancję pracy co najmniej na pół etatu przez okres 6-12 miesięcy w spółdzielni BEC oraz prawo do wynagrodzenia i ubezpieczenia zdrowotnego i społecznego. Po tym okresie każdy uczestnik musi sam ztrosz-

czyć się o swoją przyszłość. Może to zrobić wykonując nadal swoje zadania jako członek/pracownik spółdzielni BEC lub rozwijając własną działalność na zasadzie samozatrudnienia, lub znajdując sobie pracę na rynku pracy w razie decyzji o niekontynuowaniu działalności gospodarczej. Zaletą całego projektu jest to, że uczestnik ma w czasie trwania całego projektu możliwość uzyskania podstawowych informacji na temat prowadzenia działalności gospodarczej, może poznać się ze sposobem prowadzenia działalności przez ustalony czas i dopiero na samym końcu zdecydować, czy prowadzenie przez niego działalności jest tym właściwym wyborem na przyszłość. Dlatego nazywamy ten projekt prowadzeniem działalności na próbę. Ostatnim kluczowym działaniem będzie zastosowanie instrumentu BEC2

w kolejnych strukturach i wcielenie w strategię rozwoju regionalnego. Produktem projektu BEC2 jest stworzenie przestrzeni do rozpowszechniania innowacji społecznej poprzez instrument BEC w kolejnych miejscach oraz stworzenie platformy pomocowej, która będzie dostarczać informacji i porad dotyczących założenia i prowadzenia spółdzielni zatrudnienia biznesowego BEC2.

Regional Development Agency będzie aktywna w projekcie przez cały czas jego realizacji, w tym na etapie przygotowania, który rozpoczęto w październiku 2016 roku.

Osobą udzielającą informacji jest pani Markéta Nýčová, e-mail: marketa.nycova@rda-rk.cz

Baza członkowska się rozszerza – przedstawiamy nowych członków

Pieszycy

Atrakcja dla turystów, szansa dla inwestorów

Pieszycy leżą w południowej części województwa dolnośląskiego, w Kotlinie Dzierżoniowskiej u podnóża Gór Sowich na wysokości 250-550 m. n.p.m. Należą do zespołu miast: Pieszycy-Dzierżoniów-Bielawa. Gminę zamieszkuje około 9500 mieszkańców.

Malownicze zakątki gminy to: Park Krajobrazowy oraz Góry Sowie z wieżą widokową na najwyższym szczycie pasma Wielkiej Sowie, która jest celem licznych wycieczek i węzłem szlaków turystycznych. Jest to jeden z najlepszych punktów widokowych w całym paśmie Sudetów. Symbolem gminy jest muflon, którego najliczniejsza populacja w Polsce znajduje się właśnie w Górach Sowich. Żyją tu liczne gatunki fauny, bogata i różnorodna flora.

Obszar gminy Pieszycy pokryty jest gęstą siecią dobrze oznakowanych szlaków turystycznych i tras rowerowych, które zróżnicowane są pod względem długości i trudności. Gmina należy także do Strefy MTB SUDETY, czyli największego systemu tras rowerowych w Polsce (20 tras o łącznej długości ponad 500 km!). Zimą z kolei miłośnicy „biegówek” mogą korzystać z ratrakowanych tras biegowych.

Na terenie gminy znajduje się wiele zabytków architektury. Do najcenniejszych należą:

pałac barokowy z XVIII wieku w Pieszcach, pałac barokowo - klasycystyczny z XVIII w. w Rościszowie oraz kościoły: św. Jakuba, św. Antoniego, św. Aniołów Stróżów w Kamionkach, św. Bartłomieja w Rościszowie i św. Jana Nepomucena w Piskorzowie.

Co roku w gminie odbywa się m.in.: Jarmark Wielkanocny i Bożonarodzeniowy, Dni Pieszyc, Kino Plenerowe w parku, Zawody MTB o Puchar Burmistrza Miasta Pieszycy oraz liczne rajdy samochodowe. Pieszycy współ-

pracują z gminą Świecie. Umowa partnerska podpisana została we wrześniu 2001 roku. 10 października 2004 roku podobną umowę podpisano z niemieckim miastem Schortens.

Wieża widokowa na Wielkiej Sowie

Najbardziej charakterystyczną budowlą dla gminy Pieszycy jest wieża widokowa na Wielkiej Sowie. Jej historia ma swój początek w 1886 roku. Wtedy to na wysokiej, 2-metrowej kamiennej podstawie wybudowano drewnianą wieżę widokową. W takiej postaci wieża

z przyczyn technicznych przetrwała tylko do 1904 roku. Podjęto decyzję o postawieniu żelbetonowej wieży o wysokości 25 metrów. Inicjatorem remontu była Federacja Towarzystw Górskich, w której znaczny udział miał oddział pieszycki. Kamień węgielny uroczyste położono w 1905 roku, a oficjalnego otwarcia, połączonego z festynem, dokonano 24 maja 1906 roku. Wieżę zaprojektował architekt Hennning. Budowę sfinansowano ze zbiorów pieniędzy. Do 1907 r. udało się zbierać 18.218 marek. Przedsięwzięcie powierzono firmie Bastänier & George z Lipska. Wysokość wieży wynosi 25m, średnica na dole ma 8m, a na górze 4m. Na parterze wieży urządzono izbę pamięci, w której postawiono 90 cm popiersie Bismarcka, wykonane przez Harro Magnussena w galwanoplastycznym zakładzie tworzyw sztucznych w Geislingen / Württemberg. W pomieszczeniu tym znajdowały się również 3 kolorowe okna z witrażami przedstawiającymi motywy z życia Bismarcka.

Krętymi schodami zewnętrznymi okalającymi cokół można było dostać się do schodów wewnątrz wieży, które prowadziły na kondygnację widokową z 14 otworami okiennymi. Następne 21 stopni schodów prowadziło na górną platformę widokową budowli. „Ogień wieży” pochodził z zainstalowanego tutaj reflektora acetylenowego.

Wieża imienia Bismarcka, przyciągała rzesze turystów. W latach do I wojny światowej sprzedawano ok. 8 500 biletów wstępu rocznie. Rekordowym pod tym względem rokiem był pierwszy rok po oficjalnym otwarciu – wówczas wieżę odwiedziło ok. 21 000 turystów.

Wstęp na wieżę od zawsze był płatny, wydaje się więc, że przy tak licznych odwiedzinach Wielka Sowa powinna na siebie zarabiać. Jednak sytuacja polityczna, wojny światowe i brak opieki nad obiektem powoli doprowa-

dzały wieżę do stanu, który mogliśmy obserwować jeszcze do 2005 r. Do tego czasu kilka razy w historii pojawiły się szanse i nadzieje na remont, jednak kończyło się to tylko na krótkookresowych pracach zabezpieczających obiekt przed całkowitym zniszczeniem. Tak było do 2006 roku, kiedy zakończył się remont wieży prowadzony przez miasto Pieszyce. W Górach Sowich do 1939 roku powstało 7 tego typu obiektów. Po 1945 roku wieżę oficjalnie przemianowano na wieżę gen. Władysława Sikorskiego, następnie (w 1980r.) na wieżę dr Mieczysława Orłowicza (aktywnego działacza PTTK). Jednak obie nazwy nie przyjęły się. Dziś obiekt postrzegany jest jako symbol Gór Sowich i Gminy Pieszyce.

W sezonie letnim czynna jest codziennie

(maj - październik)
w godzinach od 9:30 do 19:00
szczegóły: www.pieszyce.pl

HOVRCH odnawia tradycje ludowe

Na początku należy zaznaczyć, że strój ludowy to nie kostium. To zasadniczy problem dzisiejszych czasów, gdy strój ludowy postrzegany jest jako kostium. Z problemem tym nieustannie spotykają się również członkowie stowarzyszenia HOVRCH z siedzibą w miejscowości Nové Město nad Metují, którzy próbują umieścić stroje ludowe w świadomości mieszkańców i turystów, ale głównie odbierani są jak ludzie poprzebierani w kostiumy – na przykład w teatrze patrzy się na nich, jakby zapomnieli wejść na scenę itp.

Strój ludowy to charakterystyczny ubiór pewnej grupy etnograficznej, ubiór zawodowy, który zawsze się różnił w zależności od miejsca swego pochodzenia lub na przykład cechu. Stroje z Gór Orlickich upadły dziś niemal w zapomnienie, przy czym w przeszłości ludowy ubiór świąteczny traktowany był jak strój bardziej odświętny niż frak. Kolejnym problemem jest to, że niestety w dzisiejszych czasach wielu ludzi uważa folklor za przeżytek z czasów komunizmu, kiedy zespoły folklorystyczne i festiwale folkloru „nadużywano” do promocji socjalizmu i jego „radosnego” spojrzenia na życie. Szeroka publiczność myli ponadto pojęcie „folklor” z orkiestrami dętymi (czeskie „dechovky”). Te dwie całkowicie odmienne gałęzie sztuki często traktowane są jako jedna całość, co z punktu widzenia obu jest wielką pomyłką. Zarówno

muzycy, jak i folklorysty starają się rozjaśnić te pojęcia odbiorcom. W Sudetach stroje ludowe miały podstawowe rysy wspólne, jednak wraz z wysiedleniem dawnych mieszkańców wysiedlono również ich tradycje, zaś nowi mieszkańcy przynieśli ze sobą nowe zwyczaje. Na terenie dzisiejszej ziemi kłodzkiej spotykamy się z tym, że brakuje odwagi w forsowaniu strojów dawnych mieszkańców. Istotny jest tu również słaby wpływ folkloru na gospodarkę. Równocześnie Polska i Czechy słyną ze swego olbrzymiego

dziedzictwa kulturowego i organizacji licznych wydarzeń kulturalnych, które odbywają się w bardzo różnych miejscach. Wydarzenia takie mają duży potencjał dla rozwoju turystyki folklorystycznej, niestety potencjał ten nie jest w wystarczającym stopniu wykorzystywany.

Zapaleni członkowie stowarzyszenia HOVRCH zaczęli w swoim wolnym czasie penetrować źródła historyczne, aby dowiedzieć się, jak wyglądał dawny orlicki strój ludowy. W swoich badaniach dotarli aż do roku 1850, kiedy to z nadejściem rozwoju produkcji przemysłowej następowało powolne odchodzenie od ubioru ludowego, głównie wśród mężczyzn. Odłożono tradycyjny ubiór wiejski, a zaczęto wprowadzać elementy ubioru mieszczańskiego. Po roku 1918 w związku z powstaniem Republiki Czechosłowackiej nadszedł renesans strojów ludowych, co wiązało się z zamiarem uświadomienia narodowego i zjednoczenia. Nadejście dwóch reżimów totalitarnych, które przyniosły cierpienia w postaci II wojny światowej i następnie eksperymentów komunistycznych, oznaczało wyraźne stłumienie i niemal zanik stuletnich tradycji. Strój ludowy postrzegany był jako symbol ucisku feudalnego i traktowano go jak przeżytek, który nie pasuje do socjalistycznego społeczeństwa. Folklorysty stawali się obiektem drwin, i to mylnie

wyobrażenie przetrwało w niejednym przypadku do dziś. Dawna ludność kotliny kłodzkiej została po wojnie wypędzona, a wraz z nią odeszły jej zwyczaje oraz tradycje. Nowi mieszkańcy przynieśli zwyczaje z terenów, z których pochodzili, i powstał tu prawdziwy tygiel różnych zwyczajów i tradycji. W okresie tym starano się wymazać pamięć o dawnych mieszkańcach. Przetrwało to do dziś i tylko małe grupy pasjonatów znalazły odwagę, by poszukać korzeni Gór Orlickich i przedstawić zapomniany potencjał turystyki folklorystycznej oraz znaleźć sposób dotarcia z tym do świadomości turystów, zwiększając w ten sposób promocję regionu.

Próba odnowienia strojów ludowych uzyskała poparcie poprzez zatwierdzenie mikroprojektu w ramach Funduszu Mikroprojektów Euroregionu Glacensis. Projekt o nazwie **Obnova Orlickohorských krojů, nr rej. CZ.11.2.45/**

0.0/0.0/16_008/0000733 (Odnowienie strojów ludowych z Gór Orlickich) ma na celu wykonanie strojów ludowych kobiet i mężczyzn, aby członkowie stowarzyszenia mogli występować jako zespół ludowy i nie byli postrzegani jak osoby w kostiumach. W ramach projektu odbędą się trzy pogawędki: w Muzeum Ziemi Kłodzkiej w Kłodzku, w muzeum w miejscowości Deštné v Orlických horách oraz w gminie Bačetín, która od dawna wspiera odnowienie strojów ludowych. Na tych spotkaniach zostaną zaprezentowane nieznane do tej pory fakty historyczne oraz zapomniana już niemal technika wyszywania pawim piórem. Stroje ludowe będą następnie przez miesiąc wystawione w muzeach w Kłodzku i w Deštné v Orlických horách, aby odwiedzający mogli je obejrzeć i dowiedzieć się na ich temat ciekawych informacji.

Fundusz Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis

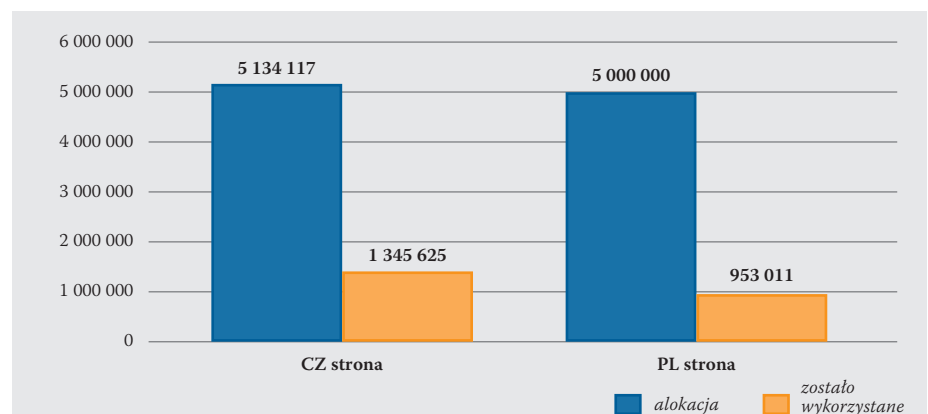
W dniach 13-14 marca 2017 roku w Nowej Rudzie odbyło się 2. posiedzenie Euroregionalnego Komitetu Sterującego Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska.

Na posiedzeniu tym zatwierdzono łącznie 39 wniosków o dofinansowanie mikroprojektów, w tym 14 mikroprojektów w osi priorytetowej 2 i 25 mikroprojektów w osi priorytetowej 4. Łącznie na tym posiedzeniu Komitetu rozdysponowano kwotę 1 020 752,90 euro.

W dniu 31 marca 2017 roku Partner Funduszu Mikroprojektów (Zarządzający) w Euroregionie Glacensis zamknął trzeci już w kolejności nabór wniosków projektowych. Wnioski będą następnie poddane kontroli kwalifikowalności i ocenie. Posiedzenie 3. Euroregionalnego Komitetu Sterującego odbędzie się 29 czerwca 2017 roku.

Od 1 kwietnia 2017 roku trwa czwarty nabór do FM. Termin składania wniosków projektowych upływa we wtorek 31 października 2017 roku. Czwarty nabór ma również określone ograniczenia! Składać można tylko mikroprojekty typu B i C. Termin 4. posiedzenia EKS ustalono wstępnie na luty 2018. Do tego terminu wnioski złożone w czwartym naborze nie mogą mieć zakończonej realizacji złożonego mikroprojektu.

Przeгляд czerpania alokacji FM w Euroregionie Glacensis

Terminy Funduszu mikroprojektów w Euroregionie Glacensis

Nabór	Rozpoczęcie naboru	Zakończenie naboru	Termin posiedzenia EKS	Warunki	Kwota zatwierdzonych mikroprojektów
1.	5. 5. 2016	15. 7. 2016	25. 10. 2016	bez warunku	1 277 892,51 €
2.	16. 7. 2016	30. 11. 2016	14. 3. 2017	z warunkiem - tylko dla "nowych wnioskodawców"	1 020 742,90 €
3.	1. 12. 2016	31. 3. 2017	29. 6. 2017	z warunkiem - czas realizacji mikroprojektów maks. 12 miesięcy	
4.	1. 4. 2017	31. 10. 2017	2/2018	z warunkiem - tylko dla mikroprojekty typu B i C	